

Dansk EvalueringsSelskabs konference 2008

Evaluering som beslutningsgrundlag - teorier, metoder og sektorer

Evalueringskonference 2008

Dansk EvalueringsSelskab inviterer hermed til foreningens årlige evalueringskonference d. 12.-13. september 2008 på Koldingfjord, Hotel og Conferencecenter, Fjordvej 154, 6000 Kolding.

Konferencens tema er »Evaluerings som beslutningsgrundlag – teorier, metoder og sektorer«.

Prisen for konferencen er 4.150,00 kr. for medlemmer af Dansk EvalueringsSelskab (DES) og 4.695,00 kr. for ikke-medlemmer. Prisen for studentermedlemmer er 2.500,00 kr. Prisen inkluderer forplejning begge dage inden for konferencens tidsrum, konferencemiddag fredag aften, overnatning mellem fredag og lørdag samt konferencemateriale.

Torsdag den 11. september vil der, ligesom tidligere år, være mulighed for at deltage i en række professionelle udviklingsseminarer. Indholdet af disse fremgår af programmet. Der er to omgange af seminarer i løbet af dagen og prisen for hele dagen for medlemmer vil være 1.695,00 kr. For ikke-medlemmer vil prisen være 2.395,00 kr. Det maksimale antal deltagere i de enkelte udviklingsseminarer er begrænset og tilmeldinger registreres efter »først-til-mølle-princippet«. Det er desuden muligt at bestille middag torsdag aften samt overnatning mellem torsdag og fredag. Den samlede pris for middag og overnatning er 1.475,00 kr.

Tilmelding til konferencen og de professionelle udviklingsseminarer sker ved at indsende den vedlagte tilmeldingsblanket til foreningens sekretariat hurtigst muligt og senest d. 1. juni 2008. Herefter vil en faktura blive eftersendt. Da der er begrænset antal pladser på konferencen, anbefaler vi hurtig tilmelding, da vi nødig vil afvise deltagere, som melder for sent tilbage.

Programmet har søgt at tage højde for de kommentarer, der fremkom i forbindelse med evalueringen af sidste års konference på Koldingfjord.

Har du spørgsmål til konferencen, er du velkommen til at kontakte vores sekretariat på e-mail-adressen des@eva.dk. På hjemmesiden www.danskevalueringsselskab.dk kan du holde dig opdateret på sidste nyt om konferencen. Her kan du også læse mere om selskabet og dets aktiviteter.

Sidste frist for tilmelding er 1. juni 2008!

Konferencen er tilrettelagt af:
Bianca Albers, Servicestyrelsen
Dorte Kabell, Kabell Konsulting
Elisabeth Friis Fredskilde, Frederiksberg Kommune
Solgerd Just Mikkelsen, Økonomicenter, DTU
Tim Jeppesen, Kommunernes og Regionernes Evalueringsinstitut (KREVI)
Marie Louise Møller, sekretariatet for DES

Evaluering som beslutningsgrundlag – teorier, metoder og sektorer

Evalueringer er i dag et naturligt værktøj for borgere, professionelle, embedsmænd og politikere.

Og hvad enten de bruges prospektivt, sideløbende eller retrospektivt, skal anvendelsen bruges til at skabe et rationelt grundlag for afgørelser på agendaen og dermed bidrage til styring af menneskers liv, organisation, samfund. Det er derfor naturligt, at evaluering dukker op, når der spørges:

Skal vi vælge den lokale folkeskole til vores barn? Hvordan vil motorvejen påvirke vores lokalsamfund? Skal vi udvikle et nyt service-tilbud til den nye målgruppe? Skal projektet overgå til drift? Hvilke forandringer har den seneste lov på området ført med sig? Hvordan kan vi overbevise vores kunde om, at vi har de rette erfaringer?

I kølvandet på denne ændring har evaluering som disciplin oplevet stor opmærksomhed og en udvikling på mange felter. En strøm af evalueringsmodeller er blevet født, evalueringssenheder er blevet opbygget, evalueringssuddannelser skabt, evalueringsstandarder og -kulturer diskuteret og evalueringsforskning etableret.

Evalueringsområdet er derfor et aldeles differentieret og mangeartet felt, som det kan være svært at holde orden på, når man selv arbejder med evaluering i sin egen organisation. Hvilke nye teoristrømninger er dukket op siden sidst? Hvilke modeller holder vand? Hvordan evaluerer de egentlig på andre fagområder? Hvad gør vi i forhold til de nye brugergrupper? På hvilke felter kræver vi systematisk evaluering? Og kan vi egentlig måle det, vi gerne vil måle?

Med Årskonferencen 2008 har Dansk EvalueringsSelskab (DES) sat sig som mål at tegne et billede af de teorier, metoder og erfaringer, der præger evalueringsfeltet lige nu. Vi sætter fokus på Performance Management og Contribution Theory, når det gælder de store linjer, og vil samtidig afspejle noget af den mangfoldighed, der præger dansk evalueringspraksis til hverdag. Vi har inviteret sektorer, der ikke tidligere har været repræsenteret ved vore konferencer, selvom områderne har stor betydning ved tilrettelæggelsen af løsninger for samfundet, herunder områderne miljø, sundhed, trafik og integration.

Samtidig er det vores ønske, at konferencen åbner muligheder for at lære af hinandens erfaringer med evalueringsarbejdet. Parallelsessionerne er ét element i denne strategi, idet vi håber, at de erfaringer, der præsenteres her, kan komme deltagerne til gavn i deres daglige arbejde med evaluering. Udviklingsseminarerne er et andet element, idet de i større omfang end tidligere er tænkt som læringsfora, der vil inddrage deltagernes erfaringer og udfordringer og præsentere konkrete instrumenter og løsningsmodeller for evalueringsopgaver.

Endelig skal Årskonferencen også i 2008 samle de mange, der i dag arbejder med evaluering – hvad enten det er i en privat eller en offentlig kontekst – og være et levende forum for videns- og erfaringsudveksling og netværksdannelse på evalueringsområdet. Derfor: Vi glæder os til at se dig på Koldingfjord.

Med venlig hilsen
DES Konferencekomité

Program

Torsdag 11. september

9.00-10.00

Morgenmadsbuffet og registrering

10.00-18.00

Professionelle udviklingsseminarer

10.00-13.00

Seminar 1: John Mayne, independent consultant – **Addressing Attribution using Contribution Analysis – the Theory and the Practice** (*gentages om eftermiddagen*)

Seminar 2: Ian C. Davies, Nordic Consulting Group – **Performance Management – Managing for results: Concepts and practises** (*heldagsseminar – fortsættes om eftermiddagen*)

Seminar 3: Dorte Gyrd-Hansen, SDU – **Økonomisk evaluering**

Seminar 4: Bjørn Nygaard, ideThandling – **Logiske modeller som evalueringsredskab**

13.00-14.00

Frokost

14.00-18.00

Seminar 1: John Mayne, independent consultant – **Addressing Attribution using Contribution Analysis—the Theory and the Practice** (*gentagelse fra om formiddagen*)

Seminar 2: Ian C. Davies, Nordic Consulting Group – **Performance Management – Managing for results: Concepts and practises** (*heldagsseminar – fortsat fra formiddagen*)

Seminar 5: Mette Kjølby, Region Midtjylland – **Evaluering i sundhedssektoren**

Seminar 6: Morten Greve, Simon Østergaard Møller og Rene Buch Nielsen, Region Midtjylland – **Måling af ”det bløde” på det sociale område: Erfaringer, udfordringer, muligheder**

Seminar 7: Christian Moldt, EVA – **Fra meningsløs til meningsfuld anvendelse af tilfredshedsmålinger**

18.00-19.00

Pause

19.00-?

Middag med netværksdannende aktiviteter

Fredag 12. September

9.00-10.00

Morgenmadsbuffet og registrering

10.00 -10.15

Velkomst ved formanden for Dansk EvalueringsSelskab, Peter Rhode

10.15-11.45

Plenum: John Mayne, independent consultant – **Addressing attribution – the potential of contribution analysis**

11.45-12.00

Pause

12.00-13.00

Plenum: Lisbeth Binderup, Lundgaard konsulenterne
– ...Og hvad med ledelse?

13.00-14.30

Frokost og check in på hotellet

14.30-15.30

Plenum: Ian C. Davies, Nordic Consulting Group
– **Performance Management – “What gets measured, gets done! Well, not necessarily”**

15.30-15.45

Pause

15.45-17.00

Parallelsessioner

- Session 1:* Dea Seidenfaden, Dansk Røde Kors – **Dilemmaer og overvejelser i den kliniske praksis' møde med projektarbejdets evalueringspraksisser**
- Session 2:* Niels Buus Kristensen, DTU – **Evaluering i transportsektoren – samfundsøkonomiske vurderinger som del af beslutningsgrundlaget for infrastrukturinvesteringer**
- Session 3:* Svend Erik Nordenbo, Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, DPU – **Forskning fra Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning**
- Session 4:* Helle Ørsted Nielsen, Danmarks Miljøundersøgelser – **Ex ante evalueringer af virkemidler i miljøpolitikken – hvad nu hvis antagelserne ikke holder?**

17.00-17.15

Pause

17.15-18.15

- Plenum:* Leon Lerborg, Capacent og Henrik Hjortdal, CBS – **Nye veje i styringen af den offentlige sektor**

18.15-19.00

Pause

19.00-19.30

Velkomstdrink

19.30-?

Konferencemiddag med underholdning, musik og dans.

Lørdag 13. september

9.00-10.15

Parallelsessioner

- Session 5:* Bjørn Nygaard, ideThandling – **Logiske modeller til evaluering og strukturering af aftaler og kontrakter**
- Session 6:* Runa Bjørn og Birthe Kabel, Socialforvaltningen, Århus

- Session 7:* Kommune – **Evalueringer som beslutningsgrundlag**
Hanne Dorthe Sørensen, SCKK – **Helhedsorienteret selvevaluering - fra dokumentation til organisation-sudvikling**
- Session 8:* Bente Bjørnholt, Aalborg Universitet – **Brugertilfredshedsundersøgelser som kvalitetsmål: Hvordan kan brugerundersøgelser bruges til kvalitetsudvikling?**

10.15-10.30

Pause

10.30-12.30

- Plenum:* Carsten Engel, Institut for kvalitet og akkreditering i sundhedsvæsenet, Peter Rhode, Danske Regioners sekretariat for den sociale kvalitetsmodel og Jan Mainz, Psykiatrien i Region Nordjylland – **Akkreditering på social- og sundhedsområdet**

12.30-12.45

Pause

12.45-13.00

Afslutning af konferencen ved Dansk EvalueringsSelskabs konferencekomité repræsenteret ved Tim Jeppesen og Bianca Albers

13.00

Afsluttende frokost

13.30-14.30

Generalforsamling i Dansk EvalueringsSelskab

Oplæg i plenum

Plenum 1

John Mayne, independent consultant: *Addressing attribution — the potential of contribution analysis*

A key question in the assessment of programmes and projects is that of attribution: to what extent are observed results due to programme activities rather than other factors? We want to know whether or not the programme has made a difference – whether or not it has added value? Experimental or quasi-experimental designs that might answer these questions are often not feasible or not practical. As a result, too often evaluations avoid the attribution issue or say very little about it that is useful. But if evaluation is to offer more than what organizations can get from results measurement, addressing attribution should be strength of evaluation practice.

There are alternative ways of assessing cause and effect and, in particular, contribution analysis. Contribution analysis sets out to verify with argument and evidence the theory of change behind a programme, taking into consideration other influencing factors that might also be making a contribution. It can help evaluators and organizations come to reasonably robust conclusions about the contribution being made by programmes to observed results.

Dr. Mayne is an independent advisor on public sector performance. He has been working with a number of government and international organizations and jurisdictions, on results management, evaluation and accountability issues. He has authored numerous articles and reports, and edited five books in the areas of program evaluation, public administration and performance monitoring. In 1989 and in 1995, he was awarded the Canadian Evaluation Society Award for Contribution to Evaluation in Canada. In 2006, he was made a Canadian Evaluation Society Fellow.

Plenum 2

Lisbeth Binderup, Lundgaard Konsulenterne: *...Og hvad med ledelse?*

Når evaluering indgår i beslutningsgrundlag i den offentlige sektor er det naturligt at overveje hvordan evaluering og ledelse hænger sammen. Men i Forum for Offentlig Topleddelses bog 'Kodeks for God Offentlig Topleddelse i Danmark' er det stort set kun ledernes selvevaluering der er nævnt. I sit oplæg vil Lisbeth Binderup komme ind på hvordan hun vurderer, at evaluering som beslutningsredskab er integreret med ledelse i den offentlige sektor. Måske har offentlige ledere været for dårlige til at tage evaluering til sig, men måske har evaluatorene forsømt at tænke ledelsesaspekterne med ind i udviklingen af evalueringsfeltet?

Lisbeth Binderup er cand.scient.pol., bestyrelsesformand i KREVI og partner i Lundgaard Konsulenterne A/S. Hun har været fuldmægtig i Indenrigsministeriet, chefkonsulent i KL's konsulent virksomhed samt økonomidirektør og kommunaldirektør i Nordborg Kommune. Lisbeth Binderup var medlem af Regeringens rådgivende gruppe omkring kvalitetsreformen og har også været inddraget i tilblivelsen af Kodeks for God Offentlig Topleddelse - dels som kommunaldirektør og dels som proceskonsulent for Forum For Offentlig Topleddelses bestyrelse.

Plenum 3

Ian C. Davies, Nordic Consulting Group: *Performance Management - "What gets measured gets done! Well, not necessarily"*

The oft-heard mantra of what gets measured gets done reflects well a fundamental characteristic of the predominant yet simplistic approach to many so-called performance based initiatives and reforms in the public sector: the belief that an emphasis on measurement will necessarily affect positively the quality of management. This is akin to believing that weighing yourself more will affect your weight.

Drawing on his international experience with public management

reforms, Ian Davies will highlight and discuss the perverse effects of approaches to measurement and evaluation that do not take into account the realities of management and politics.

Ian Davies is a practitioner and advocate of evaluation and performance based management. He has led performance-based initiatives and reforms in governments in Canada and was external advisor to the President of the Treasury Board of Canada on Managing for Results and Performance Reporting to Parliament from 1996 to 2004. He has advised numerous governments internationally on performance-based reforms. He is Vice-President and President Elect of the European Evaluation Society and Conference Chair of the forthcoming EES Biennial Conference in Lisbon. Mr. Davies is Associate Consultant with the Nordic Consulting Group (NCG Denmark); he is based in Paris.

Plenum 4

Leon Lerborg, Capacent & Henrik Hjortdal, Copenhagen Business School: Nye veje i styringen af den offentlige sektor

I oplægget tager Henrik Hjortdal og Leon Lerborg afsæt i deres kronik i Politiken fra marts 2007 ”Tilgiv os – vi vidste ikke, hvad vi gjorde”. Der vil blive lagt op til en kritisk drøftelse af eksisterende styringsopfattelser og -teknologier, herunder af resultatstyring, kvantificeringer, akkreditering, dokumentationskrav m.v. I forlængelse heraf vil oplægget drøfte en række emner og principper, der peger i retning af en alternativ måde at styre den offentlige sektor på: Fokus på den enkelte arbejdsplads og konkrete problemer, øget institutionel frihed, forenklet resultatstyring, reflekteret empirisme, multiperspektivisme, helhedssyn, bedre balance mellem styrende og styrede m.v.

Henrik Hjortdal, cand.scient.pol., projektleder på Fremtidens Offentlige Styring, Center for Virksomheds- og Ledelsesudvikling på CBS. Har tidligere bl.a. arbejdet som direktør i Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling (SCKK) og som kontorchef i Finansministeriet. Herudover bl.a. ekstern lektor på Københavns Universitet 1991-95 og medlem af DJØF Efteruddannelses bestyrelse 1995-1999. Fra 2007 censor på MPA på CBS og medlem af aftager-

panelet på Institut for Statskundskab, Københavns Universitet. Er medforfatter til artiklen “På vej mod en Kvalitetsreform - men hvad med ledelses- og styringstænkningen”, Informatik og Økonomistyring nr. 4, 23. årgang 2007/8 samt DJØF-folderen “7 dogmer for offentlig ledelse og styring”, København 2008.

Leon Lerborg er magister i filosofi og statskundskab. Fuldmægtig i Finansministeriet 1987-1995, senior manager i KPMG Consulting 1995-2003 og direktør for Momentum - Nordsjællands Idéhus 2003-06. Har gennem tiden undervist forskellige steder, Københavns Universitet 1986-7, ekstern lektor ved CBS 1992-2006, Forsvarssakademiet 1991-94, Forvaltningshøjskolen 1995-2003 m.v. I dag er Leon både senior manager i eksperthuset Capacent og adjunkt ved Syddansk Universitet, Institut for Ledelse og Virksomhedsstrategi. Desuden censor ved Københavns Universitet og diplomalderuddannelser.

Plenum 5

Carsten Engel, Institut for kvalitet og akkreditering i sundhedsvæsenet, Peter Rhode, Danske Regioners sekretariat for den sociale kvalitetsmodel og Jan Mainz, Psykiatrien i Region Nordjylland: Akkreditering på social- og sundhedsområdet

Danske Regioner har taget initiativ til at gennemføre akkreditering på hospitalerne i Danmark. Ligeledes har Danske Regioner taget initiativ til en dansk kvalitetsmodel på det sociale område.

Vi sætter nogle af nøglepersonerne på området stævne, hører om akkrediterings muligheder og faldgruber og lægger op til en faglig debat.

Kvalitetschef Carsten Engel, Institut for kvalitet og akkreditering i sundhedsvæsenet.

Centerchef Peter Rhode, Danske Regioners sekretariat for den sociale kvalitetsmodel.

Ledende afdelingslæge, professor Jan Mainz, Psykiatrien i Region Nordjylland/Syddansk Universitet.

Parallelsessioner

Session 1

Dea Seidenfaden, Dansk Røde Kors: Dilemmaer og overvejelser i den kliniske praksis' møde med projektarbejdets evalueringspraksisser

Når den klinisk psykologiske praksis møder projektarbejdets evalueringspraksisser ændrer klienten status fra at være subjekt for forandring til at blive objekt for evaluatorernes blik. Hvordan påvirker dette møde de mennesker, som i forvejen befinder sig i ekstremt belastende livssituationer? Og kan de oplysninger eller den forskning der bliver skabt overhovedet benyttes i videreudviklingen af metoderne? Hvordan kan forandring identificeres og forstærkes i evalueringsarbejdet med mennesker som er traumatiserede?

I denne workshop vil vi på baggrund af erfaringer fra bl.a. arbejdet med traumatiserede asylansøgere diskutere, hvilke krav sårbare brugergrupper stiller til evaluatorene og deres instrumenter. Endvidere vil vi undersøge forskellige metateoretiske og etiske problemstillinger der opstår i mødet mellem den klinisk psykologiske praksis og projektarbejdets evalueringspraksisser.

Dea Seidenfaden er cand.psych. fra Københavns Universitet, 2007, og arbejder som psykolog i Psyketraumecentret, Asylafdelingen, Dansk Røde Kors.

Session 2

Niels Buus Kristensen, Institut for Transport, Danmarks Tekniske Universitet: Evaluering i transportsektoren – samfundsøkonomiske vurderinger som del af beslutningsgrundlaget for infrastrukturinvesteringer

Infrastrukturinvesteringer i transportsektoren udgør den største post på statens anlægsbudget og mange enkeltstående projekter, som for eksempel de store broer og den københavnske metro, løber op i tocifrede milliardbeløb. De politiske prioriteringer af hvor mange og hvilke projekter, der gennemføres, har således stor samfundsmæssig betydning. Brug af gode analytiske værktøjer, der kan understøtte beslutningsprocessen, kan derfor bidrage til at skabe stor værdi for samfundet. Samfundsøkonomiske analyser af transportinfrastruktur kræver værdisætning af en række faktorer, først og fremmest værdien af sparet rejsetid, som ikke har en umiddelbart konstaterbar pris. Værdisætningsmetoderne er løbende blevet videreudviklet og omfatter i dag også inddragelse af nogle af trafikens miljøgener som for eksempel luftforurening og støj. Gennem de seneste ti år er samfundsøkonomiske analyser i stigende grad kommet i fokus som en vigtig del af det transportpolitiske beslutningsgrundlag. Indlægget vil komme ind på de styrker og svagheder ved de samfundsøkonomiske vurderingsmetoder, der benyttes som del af beslutningsgrundlaget i dagens transportpolitiske beslutninger.

Niels Buus Kristensen er siden 1. januar 2008 institutdirektør på Institut for Transport, DTU. Inden da var han fra 2004 direktør for sektorforskningsinstituttet Danmarks TransportForskning, der i 2007 blev fusioneret med DTU, og efterfølgende lagt sammen med DTU transportforskningsinstitut, Center for Trafik og Transport. Niels Buus Kristensen er cand. polit. og ph.d., og har tidligere været konsulent og udviklingschef i COWI, hvor han siden starten af 1990'erne har arbejdet med samfundsøkonomiske vurderinger og udvikling heraf med særligt fokus på transport og miljø.

Session 3

Sven Erik Nordenbo, Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, DPU, Aarhus Universitet: *Forskning fra Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning*

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning har eksisteret siden august 2006. DCU har arbejdet med dels at konsolidere sig fagligt og dels at gennemføre sine første tre undersøgelser, der er publiceret i løbet af foråret 2008. Der er udført en forskningskortlægning og forskningsvurdering af institutionsforskning om 0-6 årige i Skandinavien i 2006 for Danmarks Evalueringsinstitut, samt to systematiske reviews, den ene om lærerkompetence og elevlæring for Det norske Kunnskapsdepartementet, den anden om den pædagogiske anvendelse af testresultater for DPU. Clearinghouse forventer at afslutte yderligere en undersøgelse for Danmarks Evalueringsinstitut i 2008.

I oplægget vil der blive redegjort for arbejdsmetoderne i et Clearinghouse, og de tre afsluttede undersøgelser vil blive omtalt og sat til diskussion.

Sven Erik Nordenbo er professor ved DPU, Aarhus Universitet, og daglig leder af Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning. Han har i mange år i sin ansættelse ved Københavns Universitet arbejdet med almen pædagogik, almen didaktik, pædagogisk teori og evaluering, herunder bl.a. gennem seks år med HF-evaluering for gymnasiedirektoratet. Han er forfatter til seks bøger om pædagogik og filosofi og national redaktør for Scandinavian Journal of Educational Research. Han er pt. formand for programkomiteen for Uddannelsesforskning og Professionsudvikling, Det strategiske Forskning, VTU.

Session 4

Helle Ørsted Nielsen, Danmarks Miljøundersøgelser: *Ex ante evalueringer af virkemidler i miljøpolitikken – hvad nu hvis antagelserne ikke holder?*

Mange større miljøpolitiske tiltag bliver til på baggrund af ex ante evalueringer af potentielle virkemidler. Ofte viser disse evalueringer, at økonomiske virkemidler er effektive og især omkostningseffektive veje til at nå de fastsatte mål. Ex ante evalueringerne bygger typisk på økonomiske modeller, der antager, at alle aktører handler fuldt rationelt. Megen forskning viser imidlertid, at virkelighedens aktører handler knapt så forudsigeligt som antaget i de fuldt rationelle modeller. Både husholdninger og virksomheder forfølger flere samtidige mål, de forenkler deres beslutninger og stiller sig tilfredse med mindre-end-optimale valg. Hvilke konsekvenser får det for miljøpolitikernes succes, hvis ex ante evalueringerne bygger på urealistiske antagelser om de, der skal reguleres? Og kan fx kommuner og andre implementerende forvaltningsled bruge viden om adfærdsmodellerne til at følge miljøpolitikken til dørs, så aktørerne reagerer på virkemidlerne som forudsagt? Oplægget diskuterer disse spørgsmål med udgangspunkt i virkemiddelanalyser på miljøområdet.

Helle Ørsted er forsker ved Danmarks Miljøundersøgelser og underviser som ekstern lektor i offentlig forvaltning ved Institut for Statskundskab, AU. Hun forsker i miljøregulering og i policy analyser med udgangspunkt i rationelle adfærdsmodeller og teori om beslutningsprocesser. Fra konsulentbranchen har hun endvidere omfattende erfaring med evaluering af virkemidler.

Session 5

Bjørn Nygaard, ideThandling: Logiske modeller til evaluering og strukturering af aftaler og kontrakter

Bruges logiske modeller på den rigtige måde, kan de være gode redskaber til at skabe sammenhæng mellem planlægning, ledelse og evaluering. Oplægget vil omhandle én type logisk model – nemlig Logical Framework Approach (LFA). Det vil således blive demonstreret, hvordan LFA kan bruges i forbindelse med opbygning og evaluering af offentlige aftaler og kontrakter (aftalestyring). Ambitionen er at gøre denne type evaluering til andet og mere end et redskab til kontrol og dokumentation og også til et læringsredskab og beslutningsgrundlag fx i forbindelse med metodeudvikling. Undervejs vil vi drøfte LFAs styrker, begrænsninger og muligheder i forhold til evaluering af aftaler og kontrakter.

Bjørn Nygaard er seniorkonsulent og leder af firmaet ideThandling, der arbejder med evaluering, strategi og innovation. Han har gennemført evalueringer på en række sektorområder i Danmark og i udlandet, og er hovedforfatter til bogen "Evaluering som ledelsesredskab i det offentlige" (Børsens Forlag). Derudover arbejder han med at etablere selvevalueringssystemer og "management information systems".

Session 6

Runa Bjørn og Birthe Kabel, Socialforvaltningen, Århus Kommune: Evalueringer som beslutningsgrundlag

Evalueringer har ofte indbygget i egen selvforståelse, at de skal anvendes – som Evert Vedung skriver "komme til at spille en rolle i praktiske beslutningssituationer" (1998) – men hvordan udspiller denne relation mellem evaluator og beslutningstager sig i virkeligheden? Er der forskel på hvilke beslutninger, der kan træffes på baggrund af forskellige typer af evalueringer alt efter beslutningsprocessen, der ledte op til evalueringen og den valgte evalueringsmodel?

Socialforvaltningen i Århus Kommune arbejder systematisk med performance management som en løbende evalueringsform. Herudover gennemfører vi årligt en række evalueringer som enkeltstudier.

Efter en introduktion til, hvordan evalueringsarbejdet er organiseret i Socialforvaltningen i Århus Kommune, vil vi med udgangspunkt i praktiske eksempler udforske ovenstående temaer.

Runa Bjørn er uddannet cand. scient. pol. og pt. studerende på Master i Evaluering på Syddansk Universitet. Hun har gennem hele sit arbejdsliv beskæftiget sig med evalueringer i den offentlige sektor, senest som ledende konsulent i Center for Socialfaglig Udvikling (CSU) i Socialforvaltningen i Århus Kommune.

Birthe Kabel er uddannet cand. scient. pol. og har i en årrække beskæftiget sig med dokumentation af faglige strategier, mål og resultater som baggrund for ledelsesbeslutninger i den offentlige sektor - senest som koordinator for effektstyringen i Socialforvaltningen i Århus Kommune. Effektstyringsarbejdet er organisatorisk forankret i CSU.

CSU er en stabsenhed, der bl.a. har til opgave at udføre effektmålinger, dokumentation og evalueringer i Socialforvaltningen samt opbygge evalueringskompetence decentralt i forvaltningen. Læs mere på www.aarhuskommune.dk/csu

Session 7

Hanne Dorthe Sørensen, Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling: *Helhedsorienteret selvevaluering - fra dokumentation til organisationsudvikling*

Med regeringens kvalitetsreform er der sat fornyet fokus på kvalitetsarbejdet i den offentlige sektor. Erfaringerne med selvevaluering med afsæt i helhedsorienterede kvalitetsmodeller som Excellence og KVIK er meget positive, og der er særligt fra kommunalt hold en stigende interesse for anvendelsen af disse modeller. Kendetegnet for den gode selvevalueringsproces er, at der skabes grobund for organisationsudviklingsprocesser, der er forankret i egen praksis.

Oplægget vil fokusere på, hvordan offentlige organisationer kan anvende Excellence og KVIK, og de konkrete erfaringer med udbyttet af selvevalueringsarbejdet. Samtidig vil der blive argumenteret for, at selvevaluering på baggrund af en helhedsorienteret model igangsætter en positiv udviklingsspiral og organisationsudviklingsproces med en anden dynamik end den, der kendes fra akkrediterings- og certificeringstiltag.

Hanne Dorthe Sørensen er fungerende direktør i Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling og har siden 1996 arbejdet med at understøtte brugen af Excellence og andre helhedsorienterede modeller i den offentlige sektor. Hun er den danske repræsentant i den EU-arbejdsgruppe, der er ansvarlig for udviklingen og udbredelsen af kvalitetsmodellen Common Assessment Framework (CAF), i Danmark bedre kendt som KVIK-modellen.

Session 8

Bente Bjørnholt, Aalborg Universitet: *Brugertilfredshedsundersøgelser som kvalitetsmål: Hvordan kan brugerundersøgelser bruges til kvalitetsudvikling?*

Tilfredshedsmåling gennem brugerundersøgelser vinder stadig større udbredelse inden for den offentlige servicesektor. Ikke mindst er de tiltænkt en vigtig rolle i forbindelse med regeringens kvalitetsreform. Men hvor velegnede er brugerundersøgelser som beslutningsgrundlag, og hvordan kan vi i praksis tilrettelægge arbejdet med brugerundersøgelser, så de understøtter arbejdet med at forbedre og sikre kvaliteten i offentlig service?

Oplægget vil skitsere nogle af de udfordringer, vi står overfor i forhold til at sikre tilstrækkeligt gode metoder til måling af tilfredshed: Hvordan kan brugertilfredshed måles for forskellige brugergrupper og på forskellige områder, og hvordan kan man udvikle spørgsmål, så de indfanger kerneområder og kan bruges som udgangspunkt for kvalitetsudvikling? Derudover diskuteres den store udfordring, der ligger i, at måling af brugertilfredshed bliver mere end blot symbolsk.

Bente Bjørnholt er adjunkt ved Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet. Hun har forsket i gennemførelsen og brugen af kvalitetsundersøgelser og er forfatter til en række bøger og artikler om emnet, ligesom hun selv har gennemført evalueringer. Senest har Bente Bjørnholt skrevet om blandt andet brugen af tilfredshedsundersøgelser og eksterne konsulents rolle i kommunernes valg af organisering efter kommunalreformen.

Professionelle udviklingsseminarer

Bemærk venligst at seminar 1 kører både om formiddagen og om eftermiddagen, det gentages altså i samme form. Omvendt er seminar 2 et heldagsseminar, som starter om formiddagen og fortsætter om eftermiddagen.

Seminar 1 (formiddagens seminar gentages om eftermiddagen)

John Mayne, independent consultant: *Addressing Attribution using Contribution Analysis—the Theory and the Practice*

A key question in the assessment of programmes and projects remains that of attribution: to what extent are observed results due to programme activities rather than other factors? In many evaluation settings, experimental or quasi-experimental designs that might answer these questions are often not feasible or not practical. What to do?

In such cases, alternative ways of assessing cause and effect will be discussed, in particular, contribution analysis. Contribution analysis sets out to verify with argument and evidence the theory of change behind a programme, taking into consideration other influencing factors that might be also making a contribution. This workshop will discuss the ideas behind contribution analysis, when it could be useful and will lay out practical steps that can be undertaken to help evaluators come to reasonably robust conclusions about the contribution being made by programmes to observed results.

See above for CV (page 6).

Seminar 2 (heldagsseminar)

Ian C. Davies, Nordic Consulting Group: *Performance management – Managing for results: Concepts and practises*

Performance management is a broad and ill-defined term and its development and practise in government span a wide range of initiatives and reforms that often fail to deliver what they promise.

Ian Davies will discuss the major impediments to performance based change in public organisations, present a conceptual framework for understanding and using performance management effectively and develop with participants a practical approach to developing sound performance based management practises in organisations.

The seminar will draw a distinction between types of performance, levels of analysis and management processes, to focus on the management of programme and organisational performance (as distinct from individual, project and policy performance) and the conditions for its success.

The relationship between performance measurement (or monitoring) and reporting, and performance management will also be developed from a practical perspective.

The seminar will be interactive and include a case study exercise.

See above for CV (page 7).

Seminar 3

Dorte Gyrd-Hansen, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet: *Økonomisk evaluering*

Økonomisk evaluering præsenteres som et redskab, der kan bruges som støtte for en prioriteringsdiskussion. I den politiske beslutningsproces indgår en række hensyn, hvoraf én er (bør være) behovet for at maksimere den samlede effekt af de udbudte sundhedsydelser givet de budgetmæssige restriktioner, som sundhedsvæsenet står overfor. Dagens program vil omhandle principper og metoder til gennemførelse af økonomiske evalueringer af sundhedsprogrammer. Følgende emner vil blive berørt: typer af økonomisk evaluering, omkostninger (herunder begrebet alternativomkostninger), vigtigheden af analysens perspektiv, måling af effekter (herunder operationalisering af nyttebegrebet). Endelig vil der blive vist eksempler på en sammenstilling af analysen med nogle problemstillinger omkring fortolkningen. Indholdet i gennemgangen vil være lettilgængeligt.

Dorte Gyrd-Hansen er professor ved Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet og forskningsleder, ved Dansk Sundhedsinstitut. Dorte har publiceret ca. 90 arbejder. Hendes forskning fokuserer hovedsagligt på metodeudvikling inden for økonomisk evaluering. Dorte er vejleder for en række ph.d.-studerende, der arbejder med evaluering af konkrete sundhedsinterventioner. Dorte har undervist i fagene sundhedsøkonomi og økonomisk evaluering på økonomiuddannelsen ved Syddansk Universitet, og også i stor udstrækning på Masteruddannelser ved Syddansk Universitet, Århus Universitet og Copenhagen Business School.

Seminar 4

Bjørn Nygaard, ideThandling: Logiske modeller som evalueringsredskab

Bruges logiske modeller på den rigtige måde, kan de være gode redskaber til at skabe sammenhæng mellem planlægning, ledelse og evaluering. Samtidig kan de bruges som rene evalueringsredskaber. På seminaret vil én type logisk model blive præsenteret og diskuteret – nemlig Logical Framework Approach (LFA). Det vil således blive demonstreret, hvordan LFA kan bruges til at forberede virkningsevalueringer, strukturere et projekt eller en organisations selvevalueringssystem, og hvordan de kan bruges i forbindelse med opbygning og evaluering af offentlige aftaler og kontrakter (aftalestyring). Deltagerne på seminaret opfordres til at tage egne cases med for at gøre seminaret så interaktivt som muligt. Casene vil danne grundlag for afprøvning af værktøjet i grupper og/eller i plenum. Undervejs vil vi drøfte LFAs styrker, begrænsninger og muligheder.

Se CV ovenfor (side 10).

Seminar 5

Mette Kjølbj, Center for Folkesundhed, Region Midtjylland: Evaluering i sundhedssektoren: Hvordan fungerer medicinsk teknologivurdering som input til prioritering og beslutningstagning?

Styringen af det danske sundhedsvæsen er i dag i høj grad rettet mod at skabe høj kvalitet og sammenhæng i sundhedsydelserne og opnå effektiv udnyttelse af de anvendte ressourcer. Desuden er der i stigende grad fokus på at sikre, at beslutninger vedrørende sundhedsvæsenets indsatser hviler på evidensbaseret grundlag. Medicinsk teknologivurdering (MTV) bidrager til at give svar på udfordringer som fx: Hvad siger national og international forskning om effekten og usikkerheden ved en ny behandling eller rehabiliteringsindsats? Hvad er omkostningseffektiviteten af en ny behandling? Er vores nuværende sundhedstilbud optimalt organiseret? Hvordan kan kommunerne bruge MTV til beslutningsstøtte og prioritering?

Mette Kjølbj er lektor i medicinsk teknologivurdering (MTV) ved Den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse og MPH-uddannelsen ved Århus Universitet. Mette Kjølbj har været ansat som leder og igangsætter af Den Medicinske Teknologivurderingsenhed (MTV-enheden) ved Århus Universitetshospital. Fra 2006 kontorchef for MTV og Sundhedstjenesteforskning, Center for Folkesundhed og fra 2007 souschef i Center for Folkesundhed, Region Midtjylland. Mette Kjølbj har siden 2007 været næstformand i bestyrelsen for Dansk Selskab for Folkesundhed og siden 2006 medlem af Forskningsudvalget, Dansk Selskab for Folkesundhed.

Seminar 6

Morten Greve, Simon Østergaard Møller og René Buch Nielsen, Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland: Måling af "det bløde" på det sociale område: Erfaringer, udfordringer, muligheder

Der er ræson i, at der i stigende grad efterspørges kontant viden om resultaterne af sociale indsatser. Man skal blot gøre sig klart, at socialfaglig vidensskabelse forudsætter, at måleinstrumenterne yder retfærdighed til genstandens (inter)subjektive karakter. Mens det gerne er "hårde" data, der indsamles i forbindelse med medicinske forsøg, befinder vi os her i vidt omfang i den modsatte, "bløde" ende af kontinuet. Denne erkendelse kalder på kritisk refleksion: Er datagyligheden i orden? Åbner data for reel læring?

Seminaret tager udgangspunkt i tre cases hentet fra Center for Kvalitetsudviklings aktiviteter: En landsdækkende resultatevaluering af det familierapeutiske tilbud Multisystemisk Terapi; regionernes Sociale Indikatorprogram for de sikrede institutioner; og gennembrudsprojektet "Indflydelse på eget liv" på handicapområdet.

De tre cases danner empirisk grundlag for et oplæg til fælles refleksion og diskussion med afsæt i seminardeltagernes erfarings- og arbejdsmæssige horisonter.

Morten Greve er faglig koordinator for Center for Kvalitetsudviklings sociale evalueringsopgaver. Simon Østergaard Møller er faglig koordinator for De Sociale Indikatorprogrammer. René Buch Nielsen er proceskonsulent på gennembrudsprojekter og vidensskabende netværk på social- og sundhedsområdet.

Seminar 7

Christian Moldt, Danmarks Evalueringsinstitut: Fra meningsløs til meningsfuld anvendelse af tilfredshedsmålinger

Christian Moldt vil i dette udviklingsseminar tage udgangspunkt

i de oplevelser og erfaringer han i en række forskellige roller har haft med anvendelsen af tilfredshedsmålinger. Seminaret er særligt henvendt til evalueringspraktikere, som har behov for øget viden om, hvordan man kan opnå en bedre anvendelse af de tilfredshedsmålinger, som de planlægger eller udfører. I denne sammenhæng sættes bl.a. fokus på evalueringsmodstand og frustration og hvordan denne kan håndteres.

Seminaret beskæftiger sig med den organisatoriske kontekst og dens betydning for at kunne anvende og reagere på tilfredshedsmålinger. Seminaret tager udgangspunkt i Christian Moldts ph.d.-afhandling, der blev baseret på en række undersøgelser og dialoger med undervisere og ledere, som gav udtryk for deres oplevelser og erfaringer om brugen af tilfredshedsmålinger i egen institution. Disse erfaringer viser dels en række praktiske faldgruber ved anvendelse af evalueringer. Bl.a. vises det, hvordan brug af tilfredshedsmålinger kan have en række negative effekter, hvis organisationen ikke er forberedt hertil. Derudover vises det, hvordan tilfredshedsmålinger på den anden side kan have en lang række positive effekter, og det vises via erfaringer og interviews hvori disse består. Endelig fremlægges der en række gode råd, som praktikere kan anvende til at sikre sig et godt udbytte af brugen af tilfredshedsmålinger. Seminaret baseres på viden og praktiske eksempler men inddrager deltagernes egne erfaringer dels via diskussioner og evt. gruppeøvelser.

Selv om seminaret fokuserer på anvendelse af tilfredshedsmålinger i undervisningssektoren, er det erfaringen at en lang række af de problemstillinger, der rejses, også har betydning for brug af evalueringer i andre sektorer. Deltagere uden for undervisningssektoren kan derfor også få glæde af at deltage.

Christian Moldt har en ph.d. i organisationspsykologi og evaluering, og har mange års erfaring som selvstændig konsulent, bl.a. med speciale i anvendelse af brugerundersøgelser i den offentlige sektor. Han er tilknyttet Danmarks Evalueringsinstitut som specialkonsulent inden for det videregående uddannelsesområde. Han har som led i sin ph.d. udarbejdet en artikel, som indeholder en række råd for praktikere, og som med fordel kan læses inden seminaret. Den kan rekvireres ved henvendelse til Dansk EvalueringsSelskabs sekretariat.

Lidt om Dansk EvalueringsSelskab

Dansk EvalueringsSelskab (DES) er en forening for personer og institutioner, der arbejder med evaluering. Selskabet blev stiftet i september 2000 og har i dag mere end 90 institutionelle og 70 personlige medlemmer.

Dansk EvalueringsSelskab er åbent for alle med interesse for evaluering. Det kan eksempelvis være personer, som:

1. Forsker og underviser i evaluering
2. Er opdragsgiver til evalueringer
3. Gennemfører interne evalueringer
4. Gennemfører eksterne evalueringer
5. Andre personer med interesse for evaluering, eksempelvis studerende.

Formålet med Dansk EvalueringsSelskab er at være en platform for erfaringsudveksling og diskussion af evalueringsfaglige problemstillinger, herunder:

1. Udviklingen inden for evalueringsteori- og metode
2. Nyttiggørelse af evalueringsresultater
3. Faglig udvikling
4. Standarder for god evalueringspraksis.

Deltagelse i selskabet rummer følgende fordele:

1. Adgang til at diskutere faglige problemstillinger med andre personer, som arbejder med området.
2. Mulighed for at deltage i arbejdsgrupper.
3. Deltagelse i evalueringskonferencer til en reduceret pris.
4. Gratis adgang til gå-hjem-møder. Oplæggene kan komme fra såvel foreningens medlemmer som fra eksterne oplægsholdere.

Dansk EvalueringsSelskabs bestyrelse består af:

Peter Rhode (formand)
Bianca Albers (næstformand)
Solgerd Just Mikkelsen (kasserer)
Tim Jeppesen
Poul Skov Dahl
Dorte Kabell
Steffen Bohni Nielsen
Ole Gregersen
Elisabeth Friis Fredskilde
Tanja Miller
Tue Vinter-Jørgensen

Dansk EvalueringsSelskabs sekretariat forvaltes af Marie Louise Møller.

For mere information om foreningen og dens arrangementer, se hjemmesiden på www.danskevalueringsselskab.dk eller send en mail til des@eva.dk.

Institutionelle medlemmer af Dansk EvalueringsSelskab

AKF • Arbejdstilsynet • BUPL • Capacent A/S • Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering, Sundhedsstyrelsen • Center for Informatik • Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland • COWI A/S • CVU Nordjylland, Rektorat og ev-uddannelse • CVU Vest University College • Danidas Evalueringssekretariat, Udenrigsministeriet • Danmarks Evalueringsinstitut • Danmarks Grundforskningsfond • Danmarks Idrætsforbund • Danmarks Statistik • Dansk Center for Undervisningsmiljø • Dansk Sygeplejeråd • DISCUS A/S • DMA/Research • Ementor Business Consulting • Enheden for Brugerundersøgelser, Region Hovedstaden • Epinion Capacent • Esbjerg Kommune, Udvikling og Evaluering • Execon Informatik A/S • Explora A/S • FOA, Fag og Arbejde • Forsknings- og Innovationsstyrelsen, Analyse- og Evalueringsenheden • Forsvarskommandoen, Udviklingsstabens Optimeringssektion • Faaborg-Midtfyn Kommune, EPO-staben • Gentofte Kommune, Social og Sundhed • Gladsaxe Kommune, Udviklingssekretariatet • Greve Kommune, Social- og Sundhedsforvaltningen • Gribskov Kommune • Halsnæs Kommune • Hillerød Kommune • HK/Stat Danmark • Hørsholm Kommune, Udviklingssekretariatet • Implement A/S • Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier, Syddansk Universitet • Institut for Konjunkturanalyse • Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitetscenter • Institut for Serviceudvikling A/S • Institut for Statskundskab, Københavns Universitet • Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi, Aalborg Universitet • Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet • KLEO, CVU København og Nordsjælland • Kolding Pædagogseminarium • Kommunernes Revision • Konsulenthuset Cubion A/S • Københavns Kommune, FAF, 7. Kontor • Københavns Kommune, Koncernservice, Ledelsesinformation • Københavns Kommune, Sundhedsforvaltningen • Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Organisations- og Udviklingssekretariatet • LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud • Lyngby-Taarbæk Kommune, Social- og Sundhedsforvaltningen • Marselisborg - Center for Beskæftigelse, Competence og Viden • MarselisborgCentret • MHT Consult ApS • MUUSMANN Research & Consulting • New Insight A/S • NIRAS Konsulenterne • NovaBerg • Ny Holbæk Kommune, Udviklingsafdelingen • Odense Kommune, Ældre- og Handicapforvaltningen, Ledelsessekretariatet • Orbicon • Oxford Research A/S • Pluss Leadership • Professionshøjskolen Syd University College, CVU Sønderjylland • Psykiatrien, Region Sjælland • Psykiatrisk Uddannelsesenhed (PUE), Region Sjælland • Rambøll Management • Region Syddanmark, Human Resources • Rigsrevisionen • Servicestyrelsen • Skanderborg Kommune • Skolestyrelsen • SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd • Socialpædagogernes Landsforbund • Socialt Udviklingscenter SUS • Statens Center for Competence- og Kvalitetsudvikling, SCKK • Udviklingscenter for Specialrådgivning • UdviklingsForum I/S • Undervisningsministeriet • UNI-C, Statistik og Analyse • University College Lillebælt/Jelling Udviklings- og Videnscentret • University College Sjælland • Velfærdsministeriet • VIA University College - Kvalitetsafdelingen • Voksen Pædagogisk Center København • Økonomistyrelsen • Aarhus Kommune, Socialforvaltningen